

МОТИВАЦІЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

к.е.н., доц. Ілляшенко Н.С., студент Руденко Р.М.
Сумський державний університет (Україна)

Ми живемо у XXI столітті. Цей час характеризується швидким розвитком інформаційних технологій, Інтернет мережі, комп'ютерних систем та інноваційних розробок. Такі прогресивні зміни вплинули на усі сфери життя, зокрема і на управління та мотивацію персоналу. Виробнича діяльність людини безпосередньо впливає на навколишнє середовище, і досить часто вона має згубний характер з екологічної точки зору. Таким чином, мотивація екологізації економіки – це головний напрям діяльності держави та її економіко-екологічної політики на сучасному етапі розвитку.

Україна належить до екологічно забруднених країн, причому значні її території (Чорнобильська зона) взагалі непридатні для проживання і ведення господарства. Техногенно забрудненими вважаються такі регіони, як Донбас, Придніпров'я, Одеса, частково – Прикарпаття.

Велика кількість сучасних вітчизняних промислових виробництв утворює значні відходи. Щорічно на промислових підприємствах, у житловому фонді міст і містечок нагромаджується до двох мільярдів тонн відходів виробництва і життєдіяльності, що значною мірою погіршує екологічний стан цих територій (рис. 1).

Для підвищення рівня мотивації впровадження екологічних технологій необхідно:

–розширювати застосування інструментів державного позитивного мотивування, що забезпечить підвищення рівня екологічності економічної діяльності;

–розширювати застосування інструментів державного негативного мотивування (збільшувати ставки та перелік екологічних податків тощо).

Зрозуміло, що підприємства, які дбають про збереження навколишнього природного середовища і користуються репутацією екологічно чистих виробництв, мають більше шансів залучати висококваліфікованих робітників, потенційних інвесторів, активніше діяти на ринках збуту своєї продукції, що, безперечно, сприяє їх економічному піднесенню.

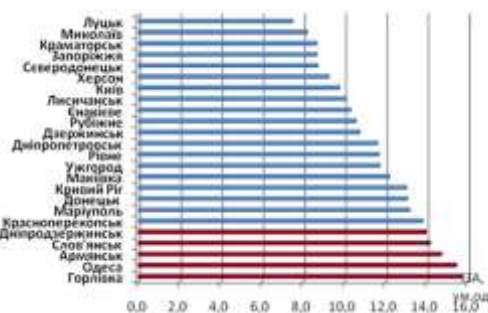

Рис.1. Показники ІЗА по містах України у 2012 році.

Важливим напрямом екологічної політики в Україні має бути застосування економічних механізмів у раціональному природокористуванні. Звичайно ж, примусити виконувати вимоги природоохоронного законодавства можна, застосовуючи штрафні санкції у разі його порушення, але за сучасного стану нашої економіки доцільніше було б вдаватися до заходів стимулюючого характеру. Це такі, як пільгове кредитування та оподаткування, різні форми заохочення, субсидії, компенсації тощо.

Технічне переозброєння функціонуючих виробництв у поєднанні із системою економічних інструментів може принести позитивні еколого-економічні результати. Сьогодні матеріально-фінансові ресурси слід спрямовувати передусім на розробку й освоєння ресурсощадних технологій, безвідхідних, екологічно чистих виробництв.

Сталий розвиток є можливим при одночасному створенні мотивації інноваційного розвитку підприємств і мотивації його екологізації. У протилежному випадку в разі

недостатньої мотивації інноваційного розвитку будемо мати системний відрив від розвинутих країн, що, до речі, поступово призведе до подальшої деградації довкілля країни внаслідок старіння технологій, устаткування тощо.

Отже, екологізація інноваційного розвитку є важливою сходинкою у досягненні сталого розвитку економіки. Можливість її здійснення залежить, по-перше, від реальних можливостей екологізації, обмежених рівнем наукових досягнень в кожній окремій галузі господарської діяльності, по-друге, від рівня мотивації впровадження екологічних інновацій суб'єктами господарювання. Створення мотивації екологізації суспільного розвитку пов'язане із значними витратами, ефективність здійснення яких окреслюється певним потенціалом мотивування, оцінці якого майже не приділяють уваги українські та зарубіжні дослідники.

Ілляшенко, Н.С. Мотивація екологізації інноваційного розвитку [Текст] / Н.С. Ілляшенко, Р.М. Руденко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6–8 травня 2014 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 18-19.